

A MAGYAR GEOGRÁFUSOK RÉSZVÉTELE A NEMZETKÖZI FÖLDRAJZI UNIÓ XXIII. KONGRESSZUSÁN

Moszkva, 1976. júl. 28—aug. 3.

DR. PÉCSI MÁRTON

1. Az Unió Magyar Nemzeti Bizottságának, illetve a magyar delegációnak a tevékenysége

A Nemzetközi Földrajzi Unió 4 évenként tartja világkongresszusait. A XXIII., Moszkvában megrendezett kongresszus jelentőségét az adta meg, hogy az Unió első ízben választott a találkozás színhelyéül szocialista országot.

1971-ben — a Magyar Földrajzi Társaság 100 éves évfordulója alkalmából — az ugyancsak 4 évenként, de mindig valamely más kontinensen megrendezésre kerülő (Európai) Regionális Konferenciát tartották Budapesten.

A földrajztudományok művelése terén a Szovjetunióban és a szocialista országokban az elmúlt negyedszázad során jelentős előrehaladás történt mind a tudományos intézetek, mind pedig a kutatók számának gyarapodásában, valamint a nemzetközileg elismert tudományos művek publikálásában. S az a tény, hogy az említett országokban a földtudományok — ezen belül pedig a földrajztudomány — a tudományos életben és a gyakorlatban egyaránt jelentős szerepet kaptak, alapot adott arra, hogy a világkongresszust Moszkvában tartsák. Ez egyben fokozott körültekintést kívánt a felkészülésben is.

A fentiek mérlegelésével a Magyar Nemzeti Bizottság már a kongresszust megelőző 4 éves időszak alatt megkezdte a felkészülést. A kongresszus szervező bizottságának elnöke, I. P. GERASZIMOV akadémikus (a Magyar Tudományos Akadémiának és Társaságunknak is tiszteletbeli tagja) 1974-ben magyarországi tartózkodása alkalmából részletes tájékoztatást adott a kongresszus szekcióinak és szimpóziумainak programjáról.

Az MNB ülésén ismertette a Szovjet Földrajzi Nemzeti Bizottság tudománypolitikai álláspontját és stratégiáját, amelyet az MNB is támogatóan véleményezett és magáévá tett. Majd a szocialista országok nemzeti bizottságainak elnökeivel két ízben együttesen is egyeztették a baráti országok álláspontját, meghatározták a közreműködést, és megállapodtak az előadások és előzetes publikációk tervében.

A rendező szovjet fél több alkalommal is kérte a szocialista országok nemzeti bizottságait, kövessenek el mindent a nagyszámú és eredményes részvétel érdekében.

Az MNB magyar nyelven is megküldte a Kongresszus szekcióinak, szimpóziумainak és plenáris üléseinek programját hazai geográfusok széles körének azzal a kéréssel, hogy készítsenek olyan rövid előadásokat, amelyek a Kongresszuson megfelelő szinten képviselhetik a magyar tudományos eredményeket. A program találkozott a hazai szakemberek érdeklődésével, s ennek következményeként mintegy 30 rövid (5—6 oldalas) előadást küldtek be a Magyar Nemzeti Bizottsághoz, amelyeket a Kongresszus Szervező Bizottságához továbbítottunk. A kongresszus szervező bizottsága szekciónként 1—1 kötetben (összesen 12 kötet) a Kongresszus hivatalos nyelvén (angol, francia) és oroszul is már a találkozót megelőzően megjelentette a rövid előadásszövegeket.

1. kép. A plenáris ülés résztvevőinek egy csoportja

Mindez még a Kongresszusra való végleges jelentkezés lezárása előtt történt. Az MNB eljárta a Magyar Tudományos Akadémia, az Oktatási Minisztérium, az Építésügyi- és Városfejlesztési Minisztérium, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium, az Országos Tervhivatal illetékes vezetőinél, továbbá az egyetem rektorainál, hogy kieszközölje az előadások készítőinek részvételét a Kongresszuson. Ezúton is köszönetet kell mondanunk az MNB és a delegáltak nevében azért, hogy említett állami és tudományos szerveink nagy megértést tanúsítottak kérésünk iránt, és csaknem valamennyi javaslatunkat elfogadták. Így a moszkvai Kongresszuson 26 tagú hivatalos delegáció vehetett részt.

Az MNB ezenkívül kéressel fordult valamennyi megyei tanács, továbbá a fővárosi tanács elnökéhez, ill. oktatási osztályaihoz is, hogy megyénként, ill. kerületenként a legkiválóbb földrajzos pedagógusaik és szakfelügyelők közül delegáljanak néhányat a várhatóan nagy szakmai tapasztalatokat és élményeket nyújtó Kongresszusra.

E felhívásunkat szintén széles körű megértés fogadta — őszinte köszönet érte az illetékeseknek —, s ennek eredményeként mintegy 80 pedagógusnak nyílt alkalma a részvételre. E csoport az IBUSZ—Inturiszt szervezésében a Kongresszus munkája mellett megismerkedett Moszkva és környékének nevezetességeivel is.

A hivatalos delegáció tagjai a megbeszélt terv szerint a szekciók munkabizottságai, ill. a plenáris ülések munkáját kísérték figyelemmel, elsősorban azokban a szekciókban, amelyekben előadásaikat is megtartották. Vállalták, hogy a szekciókban hallottak, tapasztaltak és az előzetesen kiadott szekcióelőadások anyagai alapján a geográfia különböző területeiről rövid helyzetképet készítenek.

A Földrajzi Közlemények 1975. 3—4. számában tettük közzé a Kongresszusra beküldött előadásokat magyar és angol nyelven. Ezenkívül a magyar delegátusok különnyomatomat, előadások litografált szövegét, továbbá az MTA FKI „Studies in Geography in Hungary” két kötetét és még más alkalmi kiadványokat osztott szét a Kongresszus résztvevői között. A magyar delegáció több előadását a Geoforum c. nemzetközi kiadvány füzeteiben publikálják.

A Kongresszuson a magyar földrajz a felsorolt módon és eszközökkel igen eredményesen képviseltette magát, szereplésének jó visszhangja volt.

A magyar delegáció négy tagja (ENYEDI GY., KÁDÁR L., PÉCSI M., RADÓ S.) egy-egy szekció félnapos előadóülésén elnökölt. ENYEDI GY. és RADÓ S. a Kongresszus egy-egy plenáris ülésén is tartott előadást.

2. Az Unió közgyűlésének fontosabb határozatai

A moszkvai Kongresszus folyamán az NFU XIV. Közgyűlését is megtartotta. Ennek munkájában PÉCSI M., a delegáció vezetője és BORA GY., az MNB titkára vett részt ENYEDI GY. és RADÓ S. közreműködésével. A közgyűlés szokásos napirendi pontjai közül e helyen a közérdeklődésre számot tartó eredményeket emeljük ki.

1. A közgyűlés megválasztotta az új Végrehajtó Bizottságot. Az Unió elnökévé az elkövetkezendő 4 éves időszakra M. J. WISE professzort (Nagy-Británia), főtitkárául W. MANSARD professzort (NSZK) választották. A 8 alelnök között F. F. DAVITAJA akadémikus a Szovjetunióból és J. KOSTROWICKI professzor Lengyelországból képviselik a szocialista országokat.

2. A közgyűlés új tagként felvette: a Benim Köztársaságot, Kolumbiát, Kenyát, Nepált és Zairét, társult tagként pedig Botswanát, Costa Ricát, Roundát és Csádot.

3. A közgyűlés egyhangúlag megszavazta, hogy a következő IGU regionális konferencia 1978-ban Nigériában, és a következő IGU nemzetközi kongresszus Japánban — Tokió — legyen.

4. A Végrehajtó Bizottság elfogadta a következő időszakra 17 komisszióknak és 15 munkabizottságnak a létesítését (részben új komissziók alapításával).

A 17 komisszió közül négynek szocialista országbeli lett az elnöke, köztük a „A falusi térségek fejlődése komisszió”-nak ENYEDI GY., az FKI osztályvezetője. A Végrehajtó Bizottság döntése alapján több komisszióknak magyar geográfusok is tagjai lettek.

5. A lengyel delegáció nemzetközi földrajzi intézet létesítéséről szóló javaslatot terjesztett elő. A javaslatot a Végrehajtó Bizottság további tanulmányozás tárgyává teszi.

6. A közgyűlés I. P. GERASZIMOV akadémikust eddigi széles körű tudományos tevékenységéért, a geográfusok nemzetközi munkájának elősegítéséért és a két rendszer geográfusai közötti kapcsolatok elmélyítéséért, továbbá a moszkvai kongresszus szervező munkájáért, az IGU tiszteletbeli elnökévé választotta.

CH. D. HARRIS professzort (Chicagói Egyetem, USA), az IGU főtitkárát az IGU irányításában betöltött tevékenységéért szintén tiszteletbeli elnöknek választották.

7. A fenti szokásos napirendi pontokon túl fontos esemény volt az IGU új alapszabályának megvitatása. Az alapszabályt már korábban megküldték az IGU nemzeti bizottságainak; a Magyar Nemzeti Bizottság is megtette észrevételét. Az alapszabályt némi módosítással a közgyűlés elfogadta.

A közgyűlésen több kérdésben élénk vita bontakozott ki. A szocialista országok javasolták az orosz nyelv hivatalos nyelvként történő elfogadását, továbbá J. DEMEK professzort (Csehszlovákia) főtitkárnak javasolták. A két javaslatot nem sikerült érvényre juttatni, mert a szocialista országokon kívül csak néhány fejlődő ország szavazatát (pl. India) biztosíthattuk.

A komissziókkal kapcsolatban viszont több javaslatot sikerült elfogadtatni. PÉCSI MÁRTON, a magyar delegáció elnöke felszólalt a komissziók kérdésében, mert úgy éreztük, hogy a Végrehajtó Bizottság az alapszabályok megsértésével járt el.

A Közgyűlés BORA GYULÁT a szavazatszedő bizottság tagjává választotta.

A Közgyűlés végeredményben az IGU-n belül meglévő nemzetközi erőviszonyokat tükrözte. Bár sajnáljuk, hogy a két fontos szocialista javaslatot nem sikerült érvényre juttatni, más kérdésben viszont (mint az alelnökök, komissziók, komisszióelnökök és -tagok) a közgyűlés döntései a szocialista országok számára kedvezőek voltak.

3. A magyar küldöttek előadásai

Szekciókban tartott előadások

1. szekció: Geomorfológia, paleogeográfia

BORSY ZOLTÁN: Relief forms of wind-blown sand areas. (A futóhomok domborzati formái). 10 p. — *Geomorphology and Paleogeography*. Moszkva, 1976. 134—137.

KÁDÁR LÁSZLÓ: Interaction between climatic changes and fluctuations, celestial-mechanical movements and geomagnetic phenomena (Éghajlatváltozások és ingadozások, égi mechanikai mozgások és földmágneses jelenségek kölcsönhatásai). 9. p. — *Geomorphology and Paleogeography*. Moszkva, 1976. 302—304.

MAROSI SÁNDOR—SZILÁRD JENŐ: Late-Pleistocene chronological periods on the basis of fine stratigraphical investigation of sediments in the coast of Lake Balaton (Pleisztocén végi kronológiai szakaszok Balaton-parti üledékek finomrétegtani vizsgálata alapján). 11 p + 10 ábra — Geomorphology and Paleogeography. Moszkva, 1976. 355—358.

PÉCSI MÁRTON: The effect of Quaternary crustal movements on geomorphological evolution in the Middle Danube basin (A negyedkori kéregmozgások és a geomorfológiai formafejlődés kapcsolata a Pannóniai-medencében). 13 p. — Geomorphology and Paleogeography. Moszkva, 1976. 78—81.

PÉCSI MÁRTON: Paleogeographical reconstruction and evaluation of the loess profiles in Hungary (A magyarországi löszszelvények litosztratigráfiai tagolása). 10 p. — Geomorphology and Paleogeography. Moszkva, 1976. 362—365.

PINCZÉS ZOLTÁN: Climatic requirements of the formation of planation surfaces as demonstrated on the examples of a tertiary volcanic and a mesozoic mountains (Az elegyengetett felszínek kialakulásának éghajlati feltételei harmadkori vulkanikus és mezozoos hegységek példáján). 8 p. — Geomorphology and Paleogeography. Moszkva, 1976. 81—84.

2. szekció: Klimatológia, hidrológia, glaciológia

LOVÁSZ GYÖRGY: The vertical arrangement of the specific runoff (1/s km²) in Central and South European orographic systems (A specifikus lefolyás (1/s km²) vertikális rendszere Közép- és Dél-Európa hegységrendszereiben). 8,5 p. — Additional Volume. Moszkva, 1976. 57—60.

SOMOGYI SÁNDOR: Methodological experiment for the water economical evaluation of regional planning districts (Módszertani kísérlet a középfokú területi tervezési körzetek vizagzádkodási értékelésére). 15 p.

6. Szekció: Általános gazdaságföldrajz

BECSEI JÓZSEF: Some up-to-date questions of the Hungarian system of detached farms (A magyar tanyarendszer néhány kérdése). 5 p. — General economic geography. Moszkva, 1976, 191—193.

ENYEDI GYÖRGY: The development of backward areas in Hungary (Magyarország elmaradott területeinek fejlesztése). 3 p. — General economic geography. Moszkva, 1976. 201—203.

KRAJKÓ GYULA: Taxonomical structure of economic regions in Hungary (Gazdasági körzetek taxonómiai felépítése hazánkban). 8 p. — General economic geography. Moszkva, 1976. 124—127.

LACKÓ LÁSZLÓ: Relatively underdeveloped regions of Hungary (Magyarország viszonylag fejletlen területei). 10 p. — General economic geography. Moszkva, 1976. 211—215.

RADÓ SÁNDOR—PAPP-VÁRY ÁRPÁD: The planning-economic atlas series of Hungary. (Magyarország tervezési-gazdasági körzetei atlasz-sorozata). 15 p. — Földr. Közl. 23. 1975. 3—4. 231—237. p. — General economic geography. Moszkva, 1976. 324—325.

SIMON IMRE—RAKONCZAI JÁNOS: An experiment designed to investigate the regional differences of productive forces by the method of automatic classification (Kísérlet a termelőerők területi különbségeinek vizsgálatára az automatikus osztályozás módszerével). 10 p. — General economic geography. Moszkva, 1976. 337—339.

TATAI ZOLTÁN: The selective industrialization and the removal of factories to the country in Budapest as an economic policy method influencing the growth of agglomeration (A budapesti szelektív iparfejlesztés és az ipartelepítés mint az agglomeráció növekedését befolyásoló gazdaságpolitikai módszer). 19 p. — General economic geography. Moszkva, 1976. 169—173.

TÓTH JÓZSEF—DÖVÉNYI ZOLTÁN—MOSOLYGÓ LÁSZLÓ: Examination of the connection between attraction area and regionalization (A vonzáskörzet-kutatások és a gazdasági körzetesítés kapcsolata). 7 p. — Földr. Közl. 23. 1975. 3—4. pp. 347—354. — General economic geography. Moszkva, 1976. 343—347.

7. Szekció: Népességföldrajz

BELUSZKY PÁL: A complex settlement pattern map of Hungary (Magyarország településhálózati térképe). 8 p. — Geography of population. Moszkva, 1976. 100—102.

KATONA SÁNDOR: The organization of the geographical space in the Budapest agglomeration (A földrajzi tér megszervezése a Budapesti agglomerációban). 11 p. + 10 ábra. — Geography of population. Moszkva, 1976. 279—282.

MATEJKA MÁRCIUS: Rapports hiérarchiques et intégrants du réseau d'agglomération (A településhálózat hierarchikus és integráns vonatkozásai). 10 p. — Geography of population. Moszkva, 1976. 297—299.

TÓTH JÓZSEF—TÁNCZOS-SZABÓ LÁSZLÓ: A detailed regional-structural analysis of migration (on the example of Békéscsaba) (A migráció részletes területi-strukturális analízise — Békéscsaba)

példáján) 11 p. — Földr. Közl. 23. 1975. 3—4. pp. 325—335. — Geography of population. Moszkva, 1976. 93—96.

8. Szekció: Regionális földrajz

BERÉNYI ISTVÁN: Major and typical utilization areas of natural resources in Hungary (A természeti erőforrások hasznosításának fő típusterületei Magyarországon). 10 p. — Regional geography. Moszkva, 1976. 238—239.

ILLÉS IVÁN: The subject of regional economics and its place in the system of sciences (A regionális gazdaság tárgya és helye a tudományok rendszerében). 10 p. — Regional geography. Moszkva, 1976. 30—33.

10. Szekció: Földrajzoktatás, földrajzi irodalom és ismeretterjesztés

KÖVES JÓZSEF: We should lay proper stress on controlling knowledge of geography in writing (Kapjon nagyobb hangsúlyt a földrajzi ismeretek ellenőrzése az általános iskolában!) 5 p. — Geographical education, geogr. literature and dissemination of geogr. knowledge. Moszkva, 1976. 28—34.

LÓRINCZ ANDRÁS: The evaluation of the geographical written examinations in the Hungarian secondary schools (A földrajzi ismeretek írásbeli ellenőrzése a magyar középiskolákban). 10 p. — Geogr. education, geogr. literature and dissemination of geogr. knowledge. Moszkva, 1976. 32—34.

11. Szekció: A földrajztudomány és georendszerek modellezésének általános problémái

ENYEDI GYÖRGY: Report on the activities of the IGU working group on rural planning and development (Jelentés a falutervezés és -fejlesztés munkacsoport tevékenységéről). 3 p. — General problems of geography and geosystems' modelling. Moszkva, 1976. 47—49.

Nemzeti és Regionális Atlaszok Szimpóziuma

Jereván, július 19—26.

RADÓ SÁNDOR—PAPP-VÁRY ÁRPÁD: Experiences in distributing and using the Planning-Economic Atlas Series of Hungary (Magyarország tervezési-gazdasági atlaszszorozata terjesztésének és felhasználásainak tapasztalatai) 10 p.

A Világ Földhasznosítási Felmérési Bizottsága Tudományos Szimpóziuma

Szimferopol, július 21—26.

CSÁTI ERNŐ—PALUDAN, CHARLES T.: Satellite image theme extraction for small scale land use mapping. (Témakivonás szatellit felvételekből kis méretarányú földhasznosítási térképezés céljára). 2 p. + diáképek.

CSÁTI ERNŐ: The land use map of Europe (Európa földhasznosítási térképe). 8 p.

Ember és Környezet Szimpózium

Volga—Don, július 15—26.

KATONA SÁNDOR: Problems of environmental development in the Budapest agglomeration (Környezetfejlesztés a Budapesti agglomerációban). 4 p.

Közlekedésföldrajzi Szimpózium

Moszkva, július 22—26.

BOROTVÁS ELEMÉR: Transport development problems arising from the geography of Hungary (Magyarország földrajzi fekvéséből adódó közlekedésfejlesztési problémák). 17 p.

KÁDAS KÁLMÁN: The planning of the development of transport as one of the main subsystem of the planning of the regional (territorial) development (A közlekedésfejlesztés tervezése mint a regionális [területi] fejlesztés tervezésének egyik fő alrendszere). 18 p.

TURÁNYI ISTVÁN: Coordination of metropolitan transports and urban planning. (A nagyvárosi közlekedés és várostervezés összehangolásának néhány szempontja). 17 p.

Falutervezés és -fejlesztés Szimpózium

Odessza, július 20—26.

ENYEDI GYÖRGY: Development of agrarian-industrial complexes in socialist large-scale agriculture (Az agrár-ipari komplexumok fejlődése a szocialista nagyüzemi mezőgazdaságban). 3 p.

Iparföldrajzi szimpózium

Novoszibirszk, július 19—26

BORA GYULA: Effect of transformation of the economic structure on the change in industrial factors in Hungary (A gazdasági struktúra átalakulásának hatása az ipartelepítő tényezők megváltozására Magyarországon). 15 p.

A Nemzetközi Térképészeti Társulás (ICA) konferenciáján elhangzott előadások

1. Szekció: A térképészet a közművelődés szolgáltatában

BARANYI J.—FÖLDI E.: Remarks on Robinson's new projection (Megjegyzések Robinson új vetületéről). 8 p.

4. Szekció: Nemzetközi együttműködés a kis méretarányú tematikus világtérkép-sorozatok szerkesztésében

RADÓ SÁNDOR—PAPP-VÁRY ÁRPÁD: Proposal for a population map on the base of world map 1 : 2 500 000. (Javaslat az 1 : 2 500 000 méretarányú világtérkép felhasználásával készülő népességi világtérképre). 12 p.

7. Szekció: A térképek felhasználása a tudományos kutatásban és a gyakorlatban

PAPP-VÁRY ÁRPÁD: Proposal for regional atlas system in Hungary (Javaslat a magyarországi területi tervezést segítő tematikus atlaszrendszerre). 6 p.

8. Szekció: A térképészet fejlődése a Szovjetunióban

STEGENA LAJOS: Anthony Reguly's Northern Ural map. 1846. (Reguly Antal 1846. évi Észak-Ural térképe). 2 p.

Szekciókon kívül:

RADÓ SÁNDOR—KLINGHAMMER ISTVÁN: Novűe perspektivű i zadaci kartografii (A térképészet új távlatai és feladatai). 22 p.

Tanulmányban megjelent előadások

BALOGH BÉLA: Regional questions of the building industry (Az építőipar területi kérdései). — Földr. Közl. 23. 1975. 2—4. 201—216. p.

BORAI ÁKOS: Changes in the regional proportions of energy-utilization in Hungary (Az energiagazdálkodás területi arányainak változása Magyarországon). — Földr. Közl. 23. 1975. 3—4. 189—200. p.

BOROS FERENC: Environmental preservation in the practice of regional policy in Hungary (A környezetvédelem a területi politika gyakorlatában Magyarországon). — Földr. Közl. 23. 3—4. 184—188. p.

ENYEDI GYÖRGY: Rural research activities for the development of villages (Falukutatások a falufejlesztésért). — Földr. Közl. 23. 1975. 3—4. 269—276. p.

GÓCZÁN LÁSZLÓ: A methodological experiment for the ecologic and economic evaluation of the agricultural land resources in Hungary (Módszertani kísérlet a földkézletek ökológiai és ökonómiai értékelésére Magyarországon). 11 p.

KULCSÁR VIKTOR: The role of agriculture in the economic development of villages. (A mezőgazdaság szerepe a falvak gazdasági fejlődésében Magyarországon). — Földr. Közl. 23. 1975. 3—4. 296—304. p.

LACKÓ LÁSZLÓ: Research work in Hungary about less developed regions based on the examination of living conditions. (Az életkörülmények szerint elmaradott területek kutatásáról). — Földr. Közl. 23. 1975. 3—4. 281—293. p.

LÁNG SÁNDOR: Karst water circulation in the karst region of Transdanubia (Karsztvízforgalom és karsztvízháztartás a Dunántúlon). — Földr. Közl. 23. 1975. 3—4. 322—333. p.

TATAI ZOLTÁN: Industrial development of villages in Hungary (Az ipar fejlődése falun). — Földr. Közl. 23. 1975. 3—4. 283—295. p.

4. A XXIII. Nemzetközi Földrajzi Kongresszusra megjelent kiadványok

A Szervező Bizottság az NFU bizottságai és munkacsoportjai 80 kötetben 621 iv terjedelemmel jelentették meg a kongresszus és a szimpóziumok előadásanyagát. Ebből 36 kötet (277 iv) angol, ill. francia nyelven jelent meg.

A kongresszusra beküldött előadásokat 12 kötetben publikálták, párhuzamosan orosz, ill. angol és francia nyelven. Az egyes kötetek címe: I. Geomorfológia és paleogeográfia; II. Klimatológia, hidrológia, glaciológia; III. Az óceánok földrajza; IV. Biogeográfia és talajföldrajz; V. Általános természetföldrajz; VI. Általános gazdaságföldrajz; VII. Népességföldrajz; VIII. Regionális földrajz; IX. Történeti földrajz; X. Földrajzoktatás, földrajzi irodalom és ismeretterjesztés; XI. A földrajztudomány és a georendszer-modellezés általános problémái; XII. Kiegészítő kötet.

A hatalmas anyagból külön felhívjuk a figyelmet az alábbiakra:

Научно-техническая революция и советская география (A tudományos-technikai forradalom és a szovjet földrajztudomány). A szovjet geográfusok nemzeti bizottságának előadása.¹ Современные проблемы географии (A földrajztudomány mai kérdései). „Наука”, 1976.

Очерки истории географической науки в СССР (Tanulmányok a szovjet földrajztudomány történetéből). „Наука”, 1976.

Географическая наука в СССР. Очерки истории. (Földrajztudomány a Szovjetunióban. Történelmi tanulmányok.) „Progressz”, 1976. (angolul)

A kongresszus alkalmából megjelent egyéb kiadványok: Социальные науки сегодня (A társadalomtudományok ma), 1976. № 2.

Советские географические исследования (Szovjet földrajzkutatások), 1976.

Развитие географии в Латвийской ССР, 1975—1976 гг. (A földrajztudomány fejlődése a Lett SZSZK-ban, 1975—1976.) Изд-во Гос. ун-та Латвийской ССР им. Стучки, Рига, 1976.

Проблемы моделирования и информации. (A modellezés és az információ problémái). «Новые идеи в географии» № 1. Мосzkva, „Progressz”, 1976.

Городские системы и информатика. (Városrendszerek és informatika). «Новые идеи в географии» № 2. Мосzkva, „Progressz”, 1976.

Перспективы географии. (A földrajztudomány távlatai). A „Voproszi Geografii” 100. kötete, Мосzkva, „Miszl”, 1976.

Проблемы урбанизации и расселения. (Az urbanizáció és a településrend problémái). A II. szovjet—lengyel urbanizációs zeminárium anyaga. Мосzkva, „Miszl”, 1976.

География в Великобритании. 1972—1976. (A földrajztudomány Nagy-Britanniában). A Királyi Földrajzi Társaság kiadása, London. Angol és orosz nyelven.

Estonian Regional Studies (Észt regionális tanulmányok). Az Észt Tudományos Akadémia kiadványa.

Reports of the Institute of Geography of Siberia and the Far East (A Szibériai és Távoleketi Földrajzi Intézet jelentései). Irkutszk, 1976.

Urbanization in the Developing Countries (Urbanizáció a fejlődő országokban) (Hyderabad, Oszmán Egyetem, 1976.

Geoforum, v. 7, No. 2—4 (Oxford, New York, Braunschweig, Toronto, Párizs)

Geographical Magazine 1976. Augusztus, vol. XLVIII. (London)

Collected Papers, Denmark vol. 5. 1976. (Koppenhága)

Petermanns Geographische Mitteilungen, 120. évfolyam 1976 (Gotha/Lipcse)

Geographische Berichte 78. 1/76/21. évfolyam (Gotha/Lipcse)

The Canadian Geographer vol. XX. 1. Printemps, 1976 (Toronto)

Geografický Časopis Ročník 28, 1976. Číslo 2. (Bratislava)

La recherche géographique en France en 1976 (A földrajzi kutatás Franciaországban 1976-ban). Francia földrajzi nemzeti bizottság (Caen). 1976.

¹ Magyar fordítása jelen füzetünk 315. oldalán (Szerk.)

Contribution of the mexican delegation to the 23 International Geographical Congress (A mexikói delegáció által a 23. Nemzetközi Földrajzi Konferenciára készített előadások) Sociedad Mexicana de Geografía y estadística, Asociación Mexicana de geógrafos profesionales. Mexiko, 1976.

Geography in Israel (Geográfia Izraelben). A Nemzetközi Földrajzi Unió Izraeli Nemzeti Bizottsága, Jeruzsálem, 1976.

Italian Contribution to the 23rd International Geographical Congress (A 23. Nemzetközi Földrajzi Kongresszusra készített olasz előadások). (21 térképmelléklet) Consiglio Nazionale delle Ricerche. (Roma). 1976.

Institution de planification física (Természettudományi tervezőintézet) munkái (öt kötetben) 1976. (Havanna)